

УДК 811.111'373.612

[http://doi.org/10.31548/philolog13\(4_2\).2022.003](http://doi.org/10.31548/philolog13(4_2).2022.003)

**МЕТОНІМІЯ ДЛЯ ОПИСУ КОНЦЕПТУ СУМНІВ
В АНГЛОМОВНОМУ ХУДОЖНЬОМУ ДИСКУРСІ
METONYMY TO DESCRIBE CONCEPT DOUBT IN ENGLISH ARTISTIC DISCOURSE**

Л.І. НІЖНИК, аспірант кафедри германського, загального і
порівняльного мовознавства*

L. I. NIZHNIK, Postgraduate student of the Department of Germanic, General and
Comparative Linguistics

E-mail: l.nizhnyk@chnu.edu.ua

<https://orcid.org/0000-0003-1411-0561>

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Чернівці, Україна
Chernivtsi National University named after Yuriy Fedkovich, Chernivtsi, Ukraine

Анотація. Стаття досліджує концепт СУМНІВ з точки зору ідеалізованої когнітивної моделі світу та зосереджується на концептуальній метонімії, що застосовується для опису концепту. СУМНІВ має двояку природу і відноситься до сфери мислення та сфери почуттів. СУМНІВ розглядається як емоційний концепт, оскільки сумнів переживається за схемою «причина (cause) -> існування емоції (existence of emotion) -> вираження (expression)». Сумнів є змішаним станом і не рідко включає інші емоції, такі як роздратування, неспокій, дискомфорт, обурення, гнів, страх, зацікавленість, здивування, страх, жаль, вину, сором, радість, надію. Метод концептуальної метонімії допомагає розглянути СУМНІВ за допомогою базової концептуальної метонімії ЕФЕКТ ЕМОЦІЇ ЗА ЕМОЦІЮ, що категоризується експресивною, фізіологічною та поведінковою реакціями. Ряд концептуальних метонімії, виокремлених Кьовечеш 3. є спільними для емоційних концептів та СУМНІВУ, до них належать ВИРАЗ ОБЛИЧЧЯ ОЗНАЧАЄ ЕМОЦІЮ, НЕСПРОМОЖНІСТЬ ГОВОРИТИ ОЗНАЧАЄ ЕМОЦІЮ, ФІЗИЧНЕ ХВИЛЮВАННЯ ОЗНАЧАЄ ЕМОЦІЮ, НЕСПРОМОЖНІСТЬ РУХАТИСЬ ОЗНАЧАЄ СТРАХ. Експресивні метонімії включають ПИЛЬНИЙ ТА ФІКСОВАНИЙ ПОГЛЯД, ВИРЯЧЕНІ ОЧІ, ЗВУЖЕННЯ ОЧЕЙ, КЛІПАННЯ ОЧИМА, РУХИ БРІВ, РУХИ ГУБ, РОЗКРИТТЯ РОТУ, НАСМІШКА, ЗМІНА ВИРАЗУ ОБЛИЧЧЯ для СУМНІВУ. Фізіологічні метонімії включають ЗМЕНШЕННЯ СЕРЦЕБИТТЯ та НЕСПРОМОЖНІСТЬ ДІЯТИ для СУМНІВУ. До поведінкових метонімії належать ЗНИЗУВАННЯ ПЛЕЧИМА, ПОХИТУВАННЯ ГОЛОВОЮ, ПОХИТУВАННЯ ТІЛОМ, ЗМІНА ДИСТАНЦІЇ, СТИСКАННЯ ПРЕДМЕТІВ У РУКАХ для СУМНІВУ. До поведінкових мовних метонімії належать ПАУЗА, НЕРОЗБІРЛИВЕ МОВЛЕННЯ, ШЕПІТ та ЗАТИНАННЯ для сумніву. Перспективним є дослідження інших емоційних концептів та виокремлення їх прототипічних універсальних корелятивів та специфічних для окремої лінгвокультури.

Ключові слова: сумнів, концепт, метонімія, емоції, когнітивна лінгвістика.

Актуальність (Introduction). Дослідження зумовлюється лінгвістичними тенденціями до вивчення емоційних концептів у когнітивному руслі. Когнітивна лінгвістика на сучасному етапі розвитку є популярним мовознавчим напрямом, оскільки узагальнює досягнення різних наук і характеризується антропоцентризмом, функціоналізмом та експланаторністю [6]. Дослідження емоційних концептів, спрямоване на їхньої природи та специфіки об'єктивації в дискурсі. Сумнів є складним психоемоційним станом, на фоні якого виникають інші емоції. Концепт СУМНІВ має свої особливості концептуалізації в англій-

ській культурі, що можна простежити через дослідження когнітивної метонімії.

Аналіз останніх досліджень та публікацій (Analysis of recent researches and publications). У лінгвокогнітивній сфері предметом особливої уваги є когнітивні репрезентації емоцій – концепти, що досліджуються через реконструкцію ментальних структур (прототипи, фрейми, сценарії). Емоційний концепт визначають як «етнічно, культурно зумовлене, складне структурно-смісловне, ментальне, як правило, лексично та/чи фразеологічно вербалізоване утворення, яке базується на

*Науковий керівник – В. Д. Бялик, професор, завідувач кафедри комунікативної лінгвістики та перекладу ЧНУ.

понятійній основі, включає в себе окрім понять образ, культурну цінність та яке функціонально заміщає людині в процесі рефлексії та комунікації предмети світу» [5, с. 49]. Емоції розуміються як спрямовані на об'єкт або ситуацію афективні ознаки, які сортуються на культурно встановлені та лінгвістично позначені категорії чи прототи́пи, такі як, наприклад, страх, гнів, щастя та ін. [31]. Категорії емоцій відображають специфічні види оцінювальних світовідносин, наприклад, ставлення до неминучої небезпеки у випадку страху. Такі оцінки не обов'язково однозначні, вони можуть бути нечіткими, амбівалентними або навіть суперечливими, що часто призводить до переживань змішаних почуттів та емоцій [17].

Сумнів є психологічним станом, що включає емоційну складову, тому вивчаємо його як емоційний концепт. Багато дослідників говорять про те, що сумнів має емоційну природу. Варій М. Й. відносить сумнів до інтелектуальних емоцій – «специфічних переживань, що виникають у людини в процесі мислення», які є результатом взаємодії емоційного реагування і процесу пізнання [4, с. 509]. Тагард П. розрізняє холодний та гарячий сумнів, розглядаючи сумнів як когнітивний процес і як емоцію [33, с. 399]. Він пов'язує із сумнівом такі емоції, як роздратування, неспокій, дискомфорт, обурення, гнів та страх [33, с. 405]. Згідно з Лі М., афективні маніфестації сумніву проявляються у відчуттях схвильованості, зацікавленості, здивування, страху, радості, надії, жалю, вини, сорому чи збентеження [27, с. 149]. Психологічний сумнів у собі, або низька самооцінка, може включати постійне вагання та невизначеність, тому викликає сум, вину, сором, депресію [8].

Вивченням метонімії у руслі когнітивної лінгвістики займалися Барселона А. (2003), Кьовечеш З. (2006), Лакофф Дж. (1993), Редден Г. (1988) та ін. Серед вітчизняних дослідників цією тематикою займалась Качур І. В. (2020). Метонімія розглядається як механізм мислення і концептуалізації повсякденного досвіду і тлумачиться як «когнітивний процес, при якому одна концептуальна одиниця (річ, подія, властивість) – корелят – забезпечує ментальний доступ до іншої концептуальної одиниці – референта – в межах того самого фрейму, концептосфери або

ідеалізованої когнітивної моделі» [21, с. 99]. Ці науковці виокремлюють характерні особливості концептуальної метонімії – вона включає єдиний домен або концепт з метою забезпечення ментального доступу до домену через частину того самого домену або до частини домену через іншу частину в тому ж домені [23]; логічний зв'язок між концептосферами у метонімії описується як “stands for” [24]; метонімічний зв'язок виникає при наявності прагматичної функції між двома концептосферами, яка ідентифікується із психологічних, культурних, локативних міркувань і дозволяє здійснити референцію до одного об'єкту в межах іншого, пов'язаного з ним у такий спосіб [12, с. 3]; для метонімії визначальною є операція висвітлення або асиметричного мапування [11].

Ідеалізована когнітивна модель розглядає метонімічні перенесення як один із чотирьох структурних принципів своєї побудови, разом із пропозиційними моделями, схемними образами (англ. image-schemas) і метафоричними перенесеннями [26]. Емоції розглядають як психічні структури-сценарії. Культурні моделі емоцій представляють емоції як стислі міні-розповіді, які зазвичай починаються з певної причини емоції та закінчуються етапом дії. Культурні моделі служать прототипами, або орієнтирами, щодо яких люди можуть робити відступи. Найкращі приклади категорії є прототипами, тоді як менш хороші приклади, тобто культурні та індивідуальні відступи щодо культурної норми, є менш прототипними членами категорії; тим не менш, менш прототипні члени все ще є екземплярами або членами категорії. Культурні моделі не є конкретними екземплярами категорії, а ідеалізовані версії реальності [24]. Компонентами концептосфери є підсфери, а концептосфери, що корелюють із певним концептом, утворюють матрицю концептосфер [11, с. 71]. Метонімічний зв'язок виникає між двома (під)сферами в межах спільної концептосфери [11, с. 178].

Мета статті (Purpose of the research) дослідити образну сторону концепту СУМНІВ, а саме його концептуалізацію за допомогою когнітивної метонімії.

Методи дослідження (Methods of research). З творів сучасної англійської художньої літератури методом суцільної

вибірки були виокремлені приклади, які описують випадки вираження сумніву. Найбільш базовою моделлю емоцій є схематична модель «причина (cause) -> існування емоції (existence of emotion) -> вираження (expression)» [22, с. 129]. Для емоцій виокремлюються два загальних типи концептуальних метонімій: CAUSE OF EMOTION FOR THE EMOTION (ПРИЧИНА ЕМОЦІЇ ЗА ЕМОЦІЮ) та EFFECT OF EMOTION FOR THE EMOTION (ЕФЕКТ ЕМОЦІЇ ЗА ЕМОЦІЮ), що категоризується типами реакції – експресивною, фізіологічною та поведінковою [22].

Результати дослідження та їх обговорення (Results of the research and their discussion). Сумнів є психоемоційним станом, що може супроводжуватись різноманітними емоціями, що можливо простежити в художньому дискурсі. Сумнів поєднується зі смутком: *I know, despite all the gloom and self-doubt that bubbles up from the deep when you get dumped, that you did not represent my last and best chance of a relationship* [18, с. 27]; зі страхом: *On the phone she had been cool and methodical, but with a trace of fear and uncertainty* [15, с. 153]; з надією: *He looked at me with half-hopeful disbelief* [30, с. 154]; сумнів переростає в лютю: *“Charlie banned you from the house?” I asked, disbelief quickly melting into fury* [29, с. 253]; зневіра переходить у злість: *“Give me one good reason,” Annie insisted, moving from disbelief to anger* [28, с. 127] та ін. У деяких випадках немає експліцитної вказівки на ту емоцію, що поєднується з сумнівом і тоді висновок робиться на основі аналізу уривку дискурсу. У наступному прикладі героїні телефонують з телебачення і повідомляють, що їм обрали для участі в телешоу. Героїня почуває сумніви, невіру, тому що вона немолодого віку та в неї проблеми зі здоров'ям, здивування, тому що таке не трапляється щодня, та тривогу, оскільки участь у телешоу для неї є хвилюючою незвичайною подією: *“— Me... me... on the— O I cant— Yes, Mrs. Goldfarb you. I know how you feel, you are wondering why you should be so lucky when so many millions would give anything to be on one of these shows— O, I cant tell you... Well, Mrs. Goldfarb, I cant tell you why you are so lucky, I guess its just that God has a special place in his heart for you. Sara Goldfarb fell against*

the back of the viewing chair, one hand clutching desperately at the phone, the other the top of her dress. Her eyes bulged. Her mouth hung open” [32, с.19].

Кьовечеш З. у своїй праці «Метафора та Емоція» [22] розглядає емоції злості, страху, щастя, смутку, любові, похоті, гордості, сорому та здивування. Науковець виокремлює метафори та метонімії для структурування цих концептів цих емоцій. Деякі з цих метонімій є спільними і для сумніву, наприклад, FACIAL EXPRESSIONS FOR EMOTIONS (ВИРАЗ ОБЛИЧЧЯ ОЗНАЧАЄ ЕМОЦІЮ), INABILITY TO SPEAK FOR EMOTION (НЕСПРОМОЖНІСТЬ ГОВОРИТИ ОЗНАЧАЄ ЕМОЦІЮ), PHYSICAL AGITATION FOR EMOTION (ФІЗИЧНЕ ХВИЛЮВАННЯ ОЗНАЧАЄ ЕМОЦІЮ), INABILITY TO MOVE FOR FEAR (НЕСПРОМОЖНІСТЬ РУХАТИСЬ ОЗНАЧАЄ СТРАХ).

Пов'язані з емоціями метонімії служать для фіксації фізіологічних, експресивних і поведінкових реакцій [20]. Концептуальна метонімія ЕФЕКТ ЕМОЦІЇ ЗА ЕМОЦІЮ (EFFECT OF EMOTION FOR THE EMOTION) реалізується, зокрема, через концептуальну метонімію FACIAL EXPRESSIONS FOR DOUBT / ВИРАЗ ОБЛИЧЧЯ ОЗНАЧАЄ СУМНІВ та уточнена кореляціями, що описують зміни в очах та погляді, рух брів, губ та роту.

INTENT AND FIXED LOOK STANDS FOR DOUBT / ПИЛЬНИЙ ТА ФІКСОВАНИЙ ПОГЛЯД ОЗНАЧАЄ СУМНІВ

I stared at him with suspicion [30, с. 164].

I glared at him in disbelief, but let it go [29, с. 144].

Taken aback, all he seemed capable of doing was gazing at her in disbelief [28, с. 41].

У наведених прикладах вжито синоніми *stare, glare, gaze* для опису тривалого пильного погляду невіри. Коли людина сумнівається, вона старається розгледіти в об'єкті своїх сумнів щось, що б могло розвіяти сумніви чи підтвердити переконання.

BULGING EYES STAND FOR DOUBT / ВИРЯЧЕНІ ОЧІ ОЗНАЧАЮТЬ СУМНІВ

- *Me... me... on the — O I cant... Her eyes bulged* [32, с.19] – такий погляд передає змішані емоції сумніву та здивування.

NARROWING OF EYES STANDS FOR DOUBT / ЗВУЖЕННЯ ОЧЕЙ ОЗНАЧАЄ СУМНІВ

© Л. І. Ніжнік

Mike's eyes narrowed in suspicion [29, с. 100] – звуження очей передає недовіру.

EYE BLINK STANDS FOR DOUBT / КЛІПАННЯ ОЧИМА ОЗНАЧАЄ СУМНІВ

He **blinked his eyes** and combed his wild hair with his fingers. "Rosenberg? Murdered?" he mumbled, glaring at the screen [15, с. 24].

У наведеному прикладі кліпання очима означає сумнів та розгубленість. Особливістю цього прикладу є поєднання різних реакцій (*blinked his eyes, combed his wild hair, mumbled, glaring*) для інтенсифікації сумніву. Це явище відоме, як концептуальний метонімічний ланцюг, що включає різні лексичні одиниці, які у процесі послідовного сприйняття тексту читачем доповнюють ту саму концептосферу, тобто це набір різних метонімічних корелятивів, що мають спільний метонімічний референт [9, с. 232].

EYEBROWS MOVEMENTS STAND FOR DOUBT / РУХИ БРІВ ОЗНАЧАЄ СУМНІВ

He **raised one eyebrow** in disbelief [29, с. 134].

"Er, I'm not sure. What would you like?" His marble **brow puckered** [30, с. 163].

Експерієнцер сумніву піднімає або морщить брову, щоб показати невіру та своє оцінне ставлення до почутого.

LIPS MOVEMENTS STAND FOR DOUBT / РУХИ ГУБ ОЗНАЧАЄ СУМНІВ

His **lips were twitching** a bit, too. There was something he wanted to say to me and he didn't quite know how to begin [29, с. 278] – у героя смикається губа, оскільки він хоче щось сказати, проте не знає як. Він вагається та зволікає, коли підбирає слова.

Ada looked at Sara's hair, then her reflection, her hair, reflection, then **pursed her lips** and shrugged, Well, it could be a little orange too [32, с. 37] – героїня робить оцінне судження, в якому вона невпевнена.

MOUTH OPEN STANDS FOR DOUBT / РОЗКРИТТЯ РОТУ ОЗНАЧАЄ СУМНІВ

Then a doctor walked around the corner, and **my mouth fell open**. He was young, he was blond... and he was handsomer than any movie star I'd ever seen [30, с. 32] – героїня відчуває невіру та здивування, коли побачила батька свого знайомого, оскільки вона не очікувала, що його батько

так добре виглядає.

MOCKERY STANDS FOR DOUBT / НАСМІШКА ОЗНАЧАЄ СУМНІВ

"No," he said; then, matter-of-factly: "I'm married." "I saw her," she said with a kind of **smirking doubtfulness** that made Richards want to smash her [19, с. 104] – героїня з іронією ставиться до шлюбу чоловіка, у її словах чутно нотки сумніву, що не на жарт розізлило чоловіка.

FACIAL EXPRESSION CHANGE STANDS FOR DOUBT / ЗМІНА ВИРАЗУ ОБЛИЧЧЯ ОЗНАЧАЄ СУМНІВ

Seeing he meant it, the almost comic mask of hate and defiance below the dark sunburst of the kid's afro broke into a hurt, agonized **grimace of disbelief** [19, с. 48] – невіра спотворює обличчя, залишаючи слід болю та страху.

Жести тісно пов'язані із мовленням, як у аспекті часового перебігу, так і у смисловому та функціональному аспектах. Кінеми жестів та мовлення конструюють єдиний ментальний процес [16, с. 180–181]. Жести є доповненням мислення, як внутрішнього дискурсу, та передають зміст думки назовнішньому світу [14, с. 234].

SHOULDER SHUG STANDS FOR DOUBT / ЗНИЗУВАННЯ ПЛЕЧИМА ОЗНАЧАЄ СУМНІВ

"It must be very old," I guessed. He **shrugged**. "Early sixteen-thirties, more or less" [30, с. 172] – знизування плечима означає, що мовець не знає або не впевнений в тому, що говорить.

HEAD SHAKING STANDS FOR DOUBT / ПОХИТУВАННЯ ГОЛОВОЮ ОЗНАЧАЄ СУМНІВ

I **shook my head** in disbelief [29, с. 64] – заперечне похитування головою з виразом зневіри вказує на сумнів.

BODY TILTING STANDS FOR DOUBT / ПОХИТУВАННЯ ТІЛОМ ОЗНАЧАЄ СУМНІВ

For lunch I'm having cold tongue, mit out da rye... I'm having some mustard and harseradish, but mit out da rye already, oi... he **shrugged, tilted** and peered again, but for supper maybe I'm having cold soup if she still not home [32, с. 10] – похитування тілом може вказувати на відсутність твердої позиції щодо сказаного.

DISTANCE CHANGE STANDS FOR DOUBT / ЗМІНА ДИСТАНЦІЇ ОЗНАЧАЄ СУМНІВ

"Look at it this way, Bella. You're very lucky I was the one to find you."

"Am I?" I mouthed, **faltering another step back** [30, с. 50] – у цьому прикладі героїня не вірить словам співрозмовниці, боїться її та робить крок назад.

*Its unbelievable, and the show came back on and she **leaned forward**, face pinched in a frown as she watched the completely predictable events unfold* [32, с. 131] – у наведеному прикладі героїня нагинається вперед та зменшує дистанцію до телевізора, щоб краще розгледіти шоу, до якого вона ставиться скептично і не вірить своїм очам наскільки воно передбачувано.

CLUTCHING THINGS STANDS FOR DOUBT / СТИСКАННЯ ПРЕДМЕТІВ У РУКАХ ОЗНАЧАЄ СУМНІВ

*Sara Goldfarb fell against the back of the viewing chair, one hand **clutching** desperately at the phone, the other the top of her dress* [32, с. 19] – героїня стискає в руках слухавку та свою сукню, бо не вірить в почуте.

Комунікативне мовчання на позначення сумніву служить сигналом епістемічного стану сумніву співрозмовника, його вагання перед прийняттям рішення, ваганням з приводу підбору влучного слова чи репліки, невпевненості загалом [4, с. 276–282]. Соціокультурний та психологічний феномен мовчання є дискурсивним явищем, яке віддзеркалює стан комунікантів, їхні прагматичні наміри та соціокогнітивну діяльність [1, с. 131]. Концептуальна метонімія INABILITY TO SPEAK FOR DOUBT / НЕСПРОМОЖНІСТЬ ГОВОРИТИ ОЗНАЧАЄ СУМНІВ уточнюється наступними кореляціями:

PAUSE STANDS FOR DOUBT / ПАУЗА ОЗНАЧАЄ СУМНІВ

"Some. My friend Embry has a dirt bike. We work on it together sometimes. Why?" "Well..." I pursed my lips as I considered. I wasn't sure if he could keep his mouth shut, but I didn't have many other options. "I recently acquired a couple of bikes, and they're not in the greatest condition. I wonder if you could get them running?" [29, с. 66]

Роблячи паузу, героїня підбирає влучні слова, щоб виразити свою думку, сумніваючись щодо доцільності продовжувати свою репліку.

UNINTELLIGIBLE SPEECH STANDS

FOR DOUBT / НЕРОЗБІРЛИВЕ МОВЛЕННЯ ОЗНАЧАЄ СУМНІВ

"I give a **grunt of disbelief**" [29, с. 48] – експерієнцер сумніву виражає сумнів через бурчання.

"What did Esme ask you?" I whispered. He hesitated for a second before he answered. "Whether they were thirsty," he **muttered unwillingly** [30, с. 195] – експерієнцер сумніву неохоче бубонить, відповідаючи на запитання.

WHISPER STANDS FOR DOUBT / ШЕПІТ ОЗНАЧАЄ СУМНІВ

*She frowned and looked back and forth between Edward and me, this time very deliberately. "Is it this boy?" she **whispered*** [30, с. 242] – героїня припускає певну думку, проте вона не зовсім впевнена в ній, тому говорить пошепки.

STAMMERING STANDS FOR DOUBT / ЗАТИНАННЯ ОЗНАЧАЄ СУМНІВ

"Who... who are you?" **stammered** Arthur [13, с.43].

Фізіологічними реакціями сумніву є реакції замирання серця та сковування дій. Концептуальна метонімія PHYSICAL AGITATION FOR DOUBT / ФІЗИЧНЕ ХВИЛЮВАННЯ ОЗНАЧАЄ ЕМОЦІЮ уточнюється такими кореляціями:

DECREASE IN HEART RATE STANDS FOR DOUBT / ЗМЕНШЕННЯ СЕРЦЕБИТТЯ ОЗНАЧАЄ СУМНІВ

"Can you take Mags?" he asks me. "Yes," I say stoutly, although my **heart sinks**. It's true that Mags can't weigh more than about seventy pounds, but I'm not very big myself. Still, I'm sure I've carried heavier loads [10, с. 45] – коли героїня почула про непосильне завдання, вона береться за нього, хоча її серце замирає в сумнівах.

INABILITY TO ACT STANDS FOR DOUBT / НЕСПРОМОЖНІСТЬ ДІЯТИ ОЗНАЧАЄ СУМНІВ

*It seemed almost better at this point to invite violence than to continue in this **freezing uncertainty*** [13, с. 308] – невпевненість сковує дії.

Висновки (Conclusions). Фігуративні засоби вираження емоцій є важливим засобом їх концептуалізації. Переживання людини не мають фізичного втілення, тому для емоційних концептів абстрактний референт співвідноситься з більш конкретним корелятом. Ідеалізовані когнітивні моделі служать прототипами, або

орієнтирами специфічних видів оцінювальних світовідносин в межах однієї культури. Нерідко сумнів переживається не як окрема емоція, а у поєднанні з рядом інших емоцій – схвилюваністю, зацікавленістю, здивуванням, страхом, радістю, надією, жалем, виною, соромом, гнівом. Концептуалізація сумніву через когнітивну метафору дозволяє описати концепт кореляцією EFFECT OF EMOTION FOR THE EMOTION (ЕФЕКТ ЕМОЦІЇ ЗА ЕМОЦІЮ) для фіксації фізіологічних, експресивних і поведінкових реакцій. Експресивні метонімії включають INTENT AND FIXED LOOK STANDS FOR DOUBT / ПИЛЬНИЙ ТА ФІКСОВАНИЙ ПОГЛЯД ОЗНАЧАЄ СУМНІВ, BULGING EYES STAND FOR DOUBT / ВИРЯЧЕНІ ОЧІ ОЗНАЧАЮТЬ СУМНІВ, NARROWING OF EYES STANDS FOR DOUBT / ЗВУЖЕННЯ ОЧЕЙ ОЗНАЧАЄ СУМНІВ, EYE BLINK STANDS FOR DOUBT / КЛІПАННЯ ОЧИМА ОЗНАЧАЄ СУМНІВ, EYEBROWS MOVEMENTS STAND FOR DOUBT / РУХИ БРІВ ОЗНАЧАЄ СУМНІВ, LIPS MOVEMENTS STAND FOR DOUBT / РУХИ ГУБ ОЗНАЧАЄ СУМНІВ, MOUTH OPEN STANDS FOR DOUBT / РОЗКРИТТЯ РОТУ ОЗНАЧАЄ СУМНІВ, MOCKERY STANDS FOR DOUBT / НАСМІШКА ОЗНАЧАЄ СУМНІВ, FACIAL EXPRESSION CHANGE STANDS FOR DOUBT / ЗМІНА ВИРАЗУ ОБЛИЧЧЯ ОЗНАЧАЄ СУМНІВ.

Список використаних джерел

1. Анохіна Т. О. Семантизація категорії мовчання в англомовному художньому дискурсі : Монографія. Вінниця : Нова книга, 2008. 160 с.
2. Варій М. Й. Загальна психологія: підручник. Київ : Центр учб. літ., 2009. 1007 с.
3. Качур І. В. Метонімія у публіцистичному дискурсі: лінгвокогнітивний і дискурсивний аспекти. 10.02.04 – германські мови. Київ – Запоріжжя. 2020.
4. Крижанівська М. В. Невербальні елементи комунікації як складові комунікативної компетенції у дискурсі телеінтерв'ю. *Мовні і концептуальні картини світу*. 2002. №7. С. 275–285.
5. Ніколенко О. В. Емоційний концепт HAPPINESS в англійських прізвиськових номінаціях. Науковий журнал Львівського державного університету безпеки життєдіяльності «Львівський філологічний часопис». №8, 2020. С. 126–131.

Фізіологічні метонімії включають DECREASE IN HEART RATE STANDS FOR DOUBT / ЗМЕНШЕННЯ СЕРЦЕБИТТЯ ОЗНАЧАЄ СУМНІВ та INABILITY TO ACT STANDS FOR DOUBT / НЕСПРОМОЖНІСТЬ ДІЯТИ ОЗНАЧАЄ СУМНІВ. До поведінкових метонімії належать SHOULDER SHUG STANDS FOR DOUBT / ЗНИЗУВАННЯ ПЛЕЧИМА ОЗНАЧАЄ СУМНІВ, SHAKING THE HEAD STANDS FOR DOUBT / ПОХИТУВАННЯ ГОЛОВОЮ ОЗНАЧАЄ СУМНІВ, BODY TILTING STANDS FOR DOUBT / ПОХИТУВАННЯ ТІЛОМ ОЗНАЧАЄ СУМНІВ, DISTANCE CHANGE STANDS FOR DOUBT / ЗМІНА ДИСТАНЦІЇ ОЗНАЧАЄ СУМНІВ, CLUTCHING THINGS STANDS FOR DOUBT / СТИСКАННЯ ПРЕДМЕТІВ У РУКАХ ОЗНАЧАЄ СУМНІВ. До поведінкових мовних метонімії належать PAUSE STANDS FOR DOUBT / ПАУЗА ОЗНАЧАЄ СУМНІВ, UNINTELLIGIBLE SPEECH STANDS FOR DOUBT / НЕРОЗБІРЛИВЕ МОВЛЕННЯ ОЗНАЧАЄ СУМНІВ, WHISPER STANDS FOR DOUBT / ШЕПІТ ОЗНАЧАЄ СУМНІВ та STAMMERING STANDS FOR DOUBT / ЗАТИНАННЯ ОЗНАЧАЄ СУМНІВ. Перспективами дослідження є подальше вивчення концепту СУМНІВ та його когнітивної природи.

6. Петренко Л. О. Поняття концепт та концептуальний аналіз художнього тексту. *Science and Education a New Dimension. Philology*. VIII(64). Issue: 216, 2020. С. 49–52.
7. Barcelona A. Clarifying and applying the notions of metaphor and metonymy within cognitive linguistics: An update. Berlin and New York : Mouton de Gruyter, 2003. P. 207–274.
8. Branden N. The six pillars of self-esteem. Bantam Books, Inc., 1994. 346 p.
9. Brdar-Szabó R., Brdar M. What do metonymic chains reveal about the nature of metonymy? *Defining metonymy in cognitive linguistics: Towards a consensus view* / ed. by R. Benczes, A. Barcelona & F. Ruiz de Mendoza. Amsterdam : John Benjamins, 2011. P. 217–248.
10. Collins S. The Hunger Games. New York : Scholastic Press, 2008. 384 p.
11. Croft W. The role of domains in the

interpretation of metaphors and metonymies. *Metaphor and Metonymy in Comparison and Contrast* / ed. By Rene Dirven and Ralf Pörrings. Berlin and New York : Mouton de Gruyter, 2003. P. 161–207.

12. Fauconnier G. *Mental Spaces: Aspects of Meaning Construction in Natural Language*. Cambridge : Cambridge University Press, 2003. P. 190.

13. Feather J. *A husband's wicked ways*. New York : Pocket Star Books, 2009. 512 p.

14. Goldin-Meadow S. *Beyond Words : The Importance of Gesture to Researchers and Learners*. Child Development. Chicago : University of Chicago Press, 2000. Vol. 71. № 1. P. 231–239.

15. Grisham J. *The Pelican Brief*. N. Y. : Island, 1999. 436 p.

16. Harris T. *Listening with Your Eyes : The Importance of Speech-Related Gestures in the Language Classroom*. Foreign Language Annals. Hoboken : John Wiley & Sons, Inc., 2003. Vol. 36. № 2. P. 180–187.

17. Heavey C. L., Lefforge N. L., Lapping-Carr L., & Hurlburt R. T. Mixed emotions: Toward a phenomenology of blended and multiple feelings. *Emotion Review*, 9(2). 2017. P. 105–110. DOI : 10.1177/1754073916639661

18. Hornby N. *High Fidelity*. London: Victor Gollancz Ltd., 1995. 256 p.

19. King S. *The Running Man*. N. Y.: Signet, 1999. 336 p.

20. Kövecses Z. *Metaphor and metonymy in folk and expert theories of emotion*. *Metaphor in Communication, Science and Education* / ed. by Francesca Ervas. De Gruyter Mouton, 2017. DOI : 10.1515/9783110549928

21. Kövecses Z. *Language, Mind and Culture: A Practical Introduction*. Oxford : Oxford University Press, 2006. 416 p.

22. Kövecses Z. *Metaphor and Emotion : Language, Culture, and Body in Human Feeling*. Cambridge University Press, 2003. 223 p.

23. Kövecses Z., Radden G. *Metonymy : Developing a cognitive linguistic view* *Cognitive Linguistics*. 9. 1. 1998. P.37–78.

24. Kövecses Z. *Emotion Concept*. Springer-Verlag Publishing, 1990. DOI: 10.1007/978-1-4612-3312-1

25. Lakoff G. *Metaphors We Live By*. London. University of Chicago Press, 2003. 276 p.

26. Lakoff G. *Women, Fire and Dangerous Things: What Categories Reveal about the Mind*. Chicago, London : Chicago University Press, 1987. 614 p.

27. Lee M. On Doubt. *Philosophia* 46, (1). 2018. P.141–158. DOI : 10.1007/s11406-017-9911-3

28. Macomber D. *Cottage by the Sea*. Ballantine Books, 2018. 352 p.

29. Meyer S. *New Moon*. N. Y. : Little, Brown Books for Young Readers, 2006. 608 p.

30. Meyer S. *The Twilight*. N. Y. : Little, Brown Books for Young Readers, 2005. 544 p.

31. Scheve C., Slaby J. *Emotion, emotion concept. Affective Societies - Key Concepts*. Publisher: Routledge, 2018. P. 42–51. DOI : 10.4324/9781351039260-3

32. Selby H. *Requiem for a dream*. N. Y. : Da Capo Press, 2000. 288 p.

33. Thagard P. What is doubt and when is it reasonable? *New essays in philosophy of language and mind. Canadian Journal of Philosophy*. Calgary, 2008. P. 391– 406.

34. Wierzbicka A. *What people say they do with words*. Norwood, NJ: Ablex, 1985. 265 p.

References

1. Anokhina, T. O. (2008) *Semantyzatsiia katehorii movchannia v anhlomovnomu khudoznomu dyskursi : Monohrafiia [Semantic category of silence in English artistic discourse : Monography]*. Vinnytsia : Nova knyha. 160 s [in Ukrainian].

2. Barcelona, A. (2003) *Clarifying and applying the notions of metaphor and metonymy within cognitive linguistics: An update*. Berlin and New York : Mouton de Gruyter. P. 207–274.

3. Branden, N. (1994) *The six pillars of self-esteem*. Bantam Books, Inc. 346 p.

4. Brdar-Szabó, R., Brdar, M. (2011) *What do metonymic chains reveal about the nature of metonymy? Defining metonymy in cognitive linguistics: Towards a consensus view* / ed. by R. Benczes, A. Barcelona & F. Ruiz de Mendoza. Amsterdam : John Benjamins. P. 217–248.

5. Collins, S. (2008) *The Hunger Games*. New York : Scholastic Press. 384 p.

6. Croft, W. (2003) *The role of domains in the interpretation of metaphors and metonymies*. *Metaphor and Metonymy in Comparison and Contrast* / ed. By Rene Dirven and Ralf Pörrings. Berlin and New York : Mouton de Gruyter. P. 161–207

7. Fauconnier, G. (2003) *Mental Spaces: Aspects of Meaning Construction in Natural Language*. Cambridge : Cambridge University Press. P. 190.
8. Feather, J. (2009) *A husband's wicked ways*. New York : Pocket Star Books. 512 p.
9. Goldin-Meadow, S. (2000) *Beyond Words : The Importance of Gesture to Researchers and Learners*. Child Development. Chicago : University of Chicago Press. Vol. 71. № 1. P. 231–239.
10. Grisham, J. (1999) *The Pelican Brief*. N. Y. : Island. 436 p.
11. Harris, T. (2003) *Listening with Your Eyes : The Importance of Speech-Related Gestures in the Language Classroom*. Foreign Language Annals. Hoboken : John Wiley & Sons, Inc. Vol. 36. № 2. P. 180–187.
12. Heavey, C. L., Lefforge, N. L., Lapping-Carr, L., & Hurlburt, R. T. (2017) Mixed emotions: Toward a phenomenology of blended and multiple feelings. *Emotion Review*, 9 (2), 105–110. DOI : 10.1177/1754073916639661
13. Hornby, N. (1995) *High Fidelity*. London: Victor Gollancz Ltd. 256 p.
14. Kachur, I. V. *Metonimiia u publitsystychnomu dyskursi: linhvokohnityvnyi i dyskursyvnyi aspekty*. 10.02.04 – hermanski movy Kyiv – Zaporizhzhia. 2020.
15. King, S. (1999) *The Running Man*. N. Y.: Signet. 336 p.
16. Kövecses, Z. (1990) *Emotion Concept*. Springer-Verlag Publishing. DOI : 10.1007/978-1-4612-3312-1
17. Kövecses, Z. (2003) *Metaphor and Emotion : Language, Culture, and Body in Human Feeling*. Cambridge University Press. 223 p.
18. Kövecses, Z. (2006) *Language, Mind and Culture: A Practical Introduction*. Oxford : Oxford University Press. 416 p.
19. Kövecses, Z. (2017) *Metaphor and metonymy in folk and expert theories of emotion*. *Metaphor in Communication, Science and Education*. De Gruyter Mouton.
20. Kövecses, Z., & Radden, G. (1998) *Metonymy : Developing a cognitive linguistic view* *Cognitive Linguistics*. 9. 1. P.37–78.
21. Kryzhanivska, M. V. (2002) *Neverbalni elementy komunikatsii yak skladovi komunikatyvnoi kompetentsii u dyskursi teleinterviu* [Non-verbal elements of communication as elements of communicative competence in the TV interview discourse]. *Movni i kontseptualni kartyny svitu* [Language and conceptual pictures of the world]. №7. S. 275–285 [in Ukrainian].
22. Lakoff, G. (1987) *Women, Fire and Dangerous Things: What Categories Reveal about the Mind*. Chicago, London : Chicago University Press. 614 p.
23. Lakoff, G. (2003) *Metaphors We Live By*. London. University of Chicago Press. 276 p.
24. Lee, M. (2018) On Doubt. *Philosophia* 46, (1). P.141–158. DOI : 10.1007/s11406-017-9911-3
25. Macomber, D. (2018) *Cottage by the Sea*. Ballantine Books. 352 p.
26. Meyer, S. (2005) *The Twilight*. N. Y. : Little, Brown Books for Young Readers. 544 p.
27. Meyer, S. (2006) *New Moon*. N. Y. : Little, Brown Books for Young Readers; 21 st edition. 608 p.
28. Nikolenko, O. V. (2020) *Emotsiinyi kontsept HAPPINESS v anhliiskykh prizvysknykh nominatsiakh* [Emotional concept of HAPPINESS in English nickname nominations]. *Naukovyi zhurnal Lvivskoho derzhavnoho universytetu bezpeky zhyttiediialnosti «Lvivskyi filolohichni chasopys»* [Scientific journal of the Lviv State University "Philological Periodical of Lviv"]. №8. S. 126–131 [in Ukrainian].
29. Petrenko, L. O. (2020) *Poniattia kontsept ta kontseptualnyi analiz khudozhnoho tekstu* [The term concept and conceptual analysis of artistic text]. *Science and Education a New Dimension. Philology*. VIII(64). Issue: 216. P. 49–52 [in Ukrainian].
30. Scheve, C., Slaby, J. (2018) *Emotion, emotion concept*. *Affective Societies - Key Concepts*. Publisher: Routledge. P. 42–51. DOI : 10.4324/9781351039260-3
31. Selby, H. (2000) *Requiem for a dream*. N. Y. : Da Capo Press. 288 p.
32. Thagard, P. (2008) *What is doubt and when is it reasonable? New essays in philosophy of language and mind*. *Canadian Journal of Philosophy*. Calgary. P. 391– 406.
33. Varii, M. Y. (2009) *Zahalna psykholohiia: pidruchnyk*. [General psychology : textbook]. Kyiv : Tsentru uchb. lit., 2009. 1007 s. [in Ukrainian].
34. Wierzbicka A. *What people say they do with words*. Norwood, NJ: Ablex, 1985. 265 p.

Abstract. *The article explores the concept of DOUBT from the perspective of an idealized cognitive model of the world and focuses on the conceptual metonymy used to describe the concept. DOUBT has a dual nature and refers to the realm of thinking and the realm of feelings. DOUBT is considered as an emotional concept, since doubt is experienced according to the scheme "cause -> existence of emotion -> expression". Doubt is a mixed state and often includes other emotions such as irritation, restlessness, discomfort, indignation, anger, fear, interest, surprise, fear, regret, guilt, shame, joy, hope. The conceptual metaphor method helps address DOUBT through the basic conceptual metonymy EMOTION EFFECT FOR EMOTION, categorized into expressive, physiological, and behavioral response types. A number of conceptual metonymies highlighted by Z. Kyovechesh are common to emotional concepts and DOUBT, they include FACIAL EXPRESSION MEANS EMOTION, INABILITY TO SPEAK MEANS EMOTION, PHYSICAL EXCITEMENT MEANS EMOTION, INABILITY TO MOVE MEANS FEAR. Expressive metonymies include INTENT AND FIXED LOOK, BULGING EYES, NARROWING OF EYES, EYE BLINK, EYEBROWS MOVEMENT, LIPS MOVEMENT, MOUTH OPEN, MOCKERY, FACIAL EXPRESSION CHANGE for DOUBT. Physiological metonymies include DECREASED HEART-BEAT and INABILITY TO ACT for DOUBT. Behavioral metonyms include SHOULDER SHUG, HEAD SHAKING, BODY TILTING, DISTANCE CHANGE, HOLDING OBJECTS for DOUBT. Behavioral language metonyms include PAUSE, UNINTELLIGIBLE SPEECH, WHISPER and STAMMERING for doubt. It is promising to study other emotional concepts and distinguish their prototypical universal correlates and those specific to a particular linguistic culture.*

Key words: *doubt, concept, metonymy, emotions, cognitive linguistics.*